

Vergaderjaar 2003–2004

28 467

Wijziging van de Wet arbeid en zorg en enige andere wetten in verband met het tot stand brengen van een recht op langdurend zorgverlof en het aanbrengen van enkele verbeteringen

Nr. 4

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 2 oktober 2003

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

I

Artikel I, onderdeel A, wordt vervangen door:

Aan artikel 1:3 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder levensbedreigend ziek: de gezondheidssituatie die zo ernstig is dat volgens objectieve medische maatstaven het leven van de persoon op korte termijn ernstig gevaar loopt.

II

In artikel I wordt na onderdeel F een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

FA

Aan artikel 5:2 wordt een zin toegevoegd, luidende: De periode van 12 maanden gaat in op de eerste dag waarop het verlof wordt genoten.

III

In artikel I, onderdeel H, wordt artikel 5:9 vervangen door:

Artikel 5:9

De werknemer heeft recht op verlof zonder behoud van loon voor de verzorging van een persoon, die levensbedreigend ziek is, indien het betreft:

a. de echtgenoot, de geregistreerde partner of de persoon met wie de werknemer ongehuwd samenwoont;

b. een kind tot wie de werknemer of de persoon bedoeld in onderdeel a als ouder in een familierechtelijke betrekking staat, dan wel een pleegkind van de werknemer als bedoeld in artikel 5:1, eerste lid, onderdeel d;

c. een bloedverwant in de eerste graad van de werknemer.

IV

In artikel I, onderdeel H, wordt aan artikel 5:10, eerste lid, een zin toegevoegd, luidende: De periode van 12 maanden gaat in op de eerste dag waarop het verlof wordt genoten.

V

In artikel I vervallen de onderdelen K tot en met P.

VI

Artikel II vervalt.

VII

Het artikel IX vervalt.

TOELICHTING

Algemeen

Op 5 juli 2002 is het wetsvoorstel langdurend zorgverlof bij de Tweede Kamer ingediend. Met deze regeling wordt beoogd werknemers te ondersteunen bij het combineren van hun baan met de (langdurende) hulp aan een stervende partner, (pleeg)kind, of ouder of aan een (pleeg) kind met een levensbedreigende ziekte. Het voorstel houdt in:

1. een (geclausuleerd) wettelijk recht op langdurend zorgverlof (met afwijkingsmogelijkheden) voor werknemers die hulp bieden aan de hierboven genoemde naasten. De totale duur van het zorgverlof bedraagt voor een periode van 12 achtereenvolgende maanden maximaal 6 maal de wekelijkse arbeidsduur, bij voorkeur op te nemen in deeltijd;
2. een verhoging van de financiële bijdrage op grond van de financieringsregeling loopbaanonderbreking tijdens dit verlof tot een bedrag ter hoogte van 70% van het wettelijk minimumloon (geregeld in hoofdstuk 7 van de Wet arbeid en zorg).

Het wetsvoorstel langdurend zorgverlof voorziet derhalve in een recht op onbetaald verlof dat is gekoppeld aan een recht op een *verhoogde* tegemoetkoming volgens de financieringsregeling loopbaanonderbreking (thans onderdeel Wet arbeid en zorg). Op grond van het Hoofdlijnenakkoord en het Strategisch Akkoord van het vorige kabinet wordt voorgesteld de financieringsregeling loopbaanonderbreking af te schaffen en de aanvankelijk voorgestelde *verhoogde* financiële tegemoetkoming voor langdurend zorgverlof niet in te voeren.

De bovengenoemde maatregelen hangen samen met het voornemen van het vorige en het huidige kabinet tot het ontwikkelen van een levensloopregeling, die «werknemers meer mogelijkheden moet geven om te variëren in de combinatie van werk en andere activiteiten». Deze levensloopregeling betreft een financieringsregeling die voor alle vormen van onbetaald verlof zou kunnen worden gebruikt en wordt thans uitgewerkt in het voorstel van wet tot wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001, de Wet op de loonbelasting 1964 en enkele sociale zekerheidswetten c.a. (Levensloopregeling). Daarmee komt een aantal bestaande financieringsregelingen voor langerdurend onbetaald verlof, waaronder de hiervoor genoemde financieringsregeling loopbaanonderbreking, met ingang van 1 januari 2004 te vervallen.

Nu de financieringsregeling loopbaanonderbreking vervalt en daarmee ook het daarin terzake van de voorwaarden bij palliatief verlof gemaakte onderscheid tussen terminaal zieke en levensbedreigende ziekte van een kind, bestaat geen beletsel meer om ook ten aanzien van partner en ouders het recht op langdurend zorgverlof te verlenen, indien er sprake is van een levensbedreigende ziekte. Dit betekent dat het recht op langdurend zorgverlof ten behoeve van ouder of partner niet langer beperkt is tot de situatie dat er sprake is van «terminaal ziek». Het onderscheid tussen «terminaal ziek» en «levensbedreigende ziekte» komt te vervallen.

Dit is voor de uitvoerbaarheid van de regeling een verbetering, omdat mogelijke onzekerheid over de vraag of de levensbedreigende situatie daadwerkelijk zal uitmonden in overlijden niet meer (door een arts) behoeft te worden beantwoord. Wanneer een persoon terminaal ziek is, wordt immers tevens voldaan aan het criterium levensbedreigend ziek. Met dit recht op langdurend zorgverlof wordt zo ondersteuning geboden in de emotioneel en sociaal meest belastende situaties van werknemers die informele hulp aan directe naasten bieden.

Als gevolg van de voorliggende nota van wijziging en uitgaande van het kabinetsvoornemen de financieringsregeling loopbaanonderbreking per 1 januari 2004 te schrappen, heeft invoering van het wettelijke recht op langdurend zorgverlof geen budgettaire gevolgen.

Artikel I en III

Het recht op langdurend zorgverlof geldt in het wetsvoorstel van 5 juli 2002 ook bij een levensbedreigend ziek kind. Bij deze beperking tot kinderen is aangesloten bij de bestaande regeling voor financiering van loopbaanonderbreking in artikel 7:8, eerste lid. Laatstgenoemd artikel zal komen te vervallen wanneer deze financieringsregeling wordt geschrapt.

Hierin heeft de regering aanleiding gevonden om het recht op langdurend zorgverlof uit te breiden tot de partner of de ouder die levensbedreigend ziek is. In verband daarmee is de definitie van terminaal ziek geschrapt uit artikel 1:3 en kunnen tevens het tweede en derde lid van artikel 5:9 geschrapt worden.

In het voorgestelde derde lid van artikel 5:9 is vastgelegd dat ten behoeve van dezelfde persoon eenmaal recht bestaat op verlof ten behoeve van een terminaal zieke persoon. Nu het onderscheid tussen terminaal en levensbedreigend ziek vervalst, is handhaving van het derde lid van artikel 5:9 niet wenselijk. In de definitie van levensbedreigend ziek ligt besloten dat het leven van de zieke op korte termijn ernstig gevaar loopt. Dit leidt er in de praktijk toe dat er veelal geen tweede keer ten behoeve van dezelfde persoon een beroep zal worden gedaan op dit recht. Ook leidt deze definitie ertoe dat ten behoeve van chronisch zieken alleen recht op langdurend zorgverlof kan worden ingeroepen wanneer er sprake is van een situatie waarin het leven van de zieke op korte termijn ernstig gevaar loopt.

Artikel II en IV

De in IV voorgestelde wijziging strekt ertoe buiten mogelijke twijfel te stellen wanneer de periode van 12 maanden, waarbinnen het verlof (van maximaal zes maal de wekelijkse arbeidsduur) kan worden genoten ingaat. Dat is op de eerste verlofdag. Een werknemer die bijvoorbeeld met ingang van 1 januari 2004 langdurend zorgverlof geniet, kan niet vóór 1 januari 2005 opnieuw aanspraak maken op langdurend zorgverlof.

Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor het recht op kortdurend zorgverlof. Daarom wordt ook voorzien in wijziging van artikel 5:2.

Artikel V en VI

Het wetsvoorstel zoals het is ingediend voorziet bij een recht op langdurend zorgverlof in een verhoogde financiële tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 7 van de Wet arbeid en zorg (financiering loopbaanonderbreking). Het kabinet is voornemens de thans al bestaande en in hoofdstuk 7 van de Wet arbeid en zorg neergelegde financieringsregeling met ingang van 1 januari 2004 te schrappen. In verband daarmee vervallen in artikel I de onderdelen K tot en met P. Ook de in artikel II neergelegde overgangsregeling kan in verband daarmee vervallen.

Artikel VII

Voorts is inmiddels bij wet van 11 december 2002 houdende wijziging van belastingwetten c.a. (Vervolgwijzigingen in samenhang met de Belastingherziening 2001, Staatsblad 2002, 613) voorzien in wijziging van

artikel 1.7a, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op de inkomstenbelasting 2001. In verband daarmee kan artikel IX van het onderhavige wetsvoorstel vervallen.

Mede namens de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. J. de Geus